

De dood/zelfdoding

Onderstaand verhaal heeft op 17 mei 1997 in het *Nederlands Dagblad* gestaan. Gezien het thema van het maart/aprilnummer van *WegWijs* 2007 hebben we als redactie besloten, dit verhaal op de website te plaatsen.

Achter de Zwarte Rivier

Martine Kwey-Haasdijk

De reis van Jonge Christen naar de hof van vrede, die vóór de gouden stad ligt

Er is een groep mensen op weg. Christenen, zo worden ze genoemd. Hun naam is ontleend aan de naam van hun Koning, die in de gouden stad woont. Daarheen zijn ook zij onderweg. Het is een lange en zware reis, vol gevaren. Als ze niet allen een boekrol bij zich gehad zouden hebben, met de routebeschrijving, zouden ze allang verdwaald zijn. Soms vinden ze een boekrol aan de kant van de weg, weggesmeten door een medereiziger die hen is voorgegaan. Die kon blijkbaar de route niet meer volgen, en is zijn eigen weg gegaan. Aan die weggesmeten boekrol kunnen ze zien, dat hij de gouden stad nooit bereikt zal hebben...

Een van de reizigers van de groep is Jonge Christen. Hij loopt dicht bij zijn ouders. Zijn vader is een van de leiders van de groep. Die draagt zijn jongste kind, en samen met zijn vrouw heeft hij de andere kinderen aan de hand. Jonge Christen loopt op eigen benen. Ongeveer een jaar geleden heeft hij publiek verklaard dat ook hij de weg naar de gouden stad wil blijven volgen. Hij heeft toen ook zijn eigen boekrol gekregen. Eigenlijk wist Jonge Christen al veel eerder, dat hij graag op weg wilde naar de gouden stad. Of eigenlijk naar de hof van vrede, die voor de gouden stad ligt. Toen hij als kind van vier nog door zijn vader gedragen werd, was het al zijn liefste wens. En hij had medelijden met zijn grootmoeder, toen grootvader eerder in de hof van vrede aankwam dan zij, en zij zonder hem met de groep verder moest.

Jonge Christen loopt ook vaak langs leeftijdsgenoten, of andere leden van de groep. Maar soms vraagt hij zich af, of ze wel hetzelfde reisdoel hebben. Waarom praten de anderen zo weinig over de gouden stad, waar hij zo vol van is? Het lijkt soms wel of de reis zelf hun reisdoel is.

De reis – dat is bijvoorbeeld het levensonderhoud dat elke christen meekrijgt voor onderweg. De een meer dan de ander. Sommige christenen tellen elke dag, hoeveel levensonderhoud er nog in hun zakken zit, en praten dan een tijdlang over niets anders. Hun reisgenoot heet Hebzucht.

De reis – dat zijn de pleisterplaatsen waar ze overnachten. Van oorsprong schamel opgezet en sober ingericht. Maar er zijn christenen die er niet alleen overnachten, maar er ook overdag druk mee bezig zijn: hout zoeken, timmeren, zagen – om de pleisterplaats maar te verfraaien. Als de groep dan weer verder trekt, zijn ze niet eens klaar, en blijven alleen achter. Met als enige reisgenoot broeder Hier-en-Nu.

De reis – dat is ook de kleding die de christenen dragen. Bij het begin van de tocht is elke christen gewassen in de Bloedrivier, en heeft schone kleren gekregen. Die Bloedrivier stroomt langs de heuvel met het houten kruis. Maar die kleren zijn zo langzamerhand vuil en stoffig geworden. Wat verlangt Jonge Christen naar de nieuwe kleren die hij in de gouden stad zal krijgen! Dan zal hij ook niet langer het harnas met de helm en het schild hoeven meesjouwen, dat ze moeten aantrekken zodra er gevaar dreigt.

Jonge Christen ziet dat veel medereizigers niet alleen lopen. Vlak voor hem loopt bijvoorbeeld een meisje van zijn eigen leeftijd. Ze heeft een vriend, genaamd

Oppervlakkigheid. Die twee lijken wel nooit over de gouden stad te praten. Een jongen die de laatste tijd vaak bij Jonge Christen loopt, vertelt steeds weer hetzelfde verhaal. “Weet je waarom ik op reis ben?” vraagt hij. “Ik wil dat iedereen ziet hoe goed ik het doe.” Jonge Christen ziet naast de prater een reisgenoot lopen, genaamd Succes.

Lichte en zware lasten

Waarom, vraagt Jonge Christen zich af, lijkt iedereen zo weinig bezig te zijn met de gouden stad? Is hij de enige die het reisdoel in het oog houdt? Soms voelt hij zich een vreemde in de groep. Nou ja, hij weet best dat hij niet de enige is. Zijn ouders bijvoorbeeld, die zijn ook verlangend de gouden stad binnen te gaan. Daar hebben ze, ook met hem, vaak genoeg over gepraat. Hun belangrijkste bagage is de boekrol met de routebeschrijving. Daar lezen ze veel in onderweg.

Verder hebben ze het erg druk op reis. Ze kijken voortdurend om zich heen. Daar sjuowt iemand een last op zijn rug. Hij kan bijna niet verder. De vader van Jonge Christen loopt naar hem toe en helpt hem sjuowen. Jonge Christen ziet dat er letters op het pak staan. *Verdriet*, leest hij. Er zijn zoveel mensen onderweg met zware lasten. Intussen heeft Jonge Christen al heel wat opschriften gelezen. Daar loopt een jong, zwart meisje. Haar pak heeft als opschrift: *onzekerheid*. Zij loopt nog niet zo lang met deze groep mee, en ze weet ook niet of ze weggestuurd wordt naar een andere groep. Een ander met dezelfde huidskleur draagt een pak met daarop het woord: *heimwee*. In het pakket van een oude vrouw zit als inhoud: *ziekte*. En zo zijn er zoveel mensen met zware pakketten op hun rug. Jonge Christen weet dat zijn ouders ook elk een pakje op hun rug dragen. Maar ze zeggen vaak tegen elkaar: “Onze last is licht, laten we anderen helpen.” En als zij helpen, kijken de medechristenen weer wat blijer. Dan wordt er zelfs vaak gelachen onderweg. Maar soms verstilt de lach. Als de moeder van Jonge Christen uitkijkt over de heuvels. Daar, veel verderop, zijn mensen die enorme pakketten meesjuowen. *Honger, dood, oorlog*, staat daarop. Dan zucht de moeder en zegt: “Wij kunnen die mensen niet helpen, ze zijn te ver weg – o, konden we maar naar hen toegaan!” En dan heft ze haar handen omhoog, naar de blauwe lucht, en dan bewegen haar lippen. Dan seint ze een boodschap, een roep om hulp door naar de Koning van de gouden stad, zo weet Jonge Christen.

De laatste tijd ziet Jonge Christen steeds een man tussen de reizigers lopen met een witte kap over zijn hoofd. Hij praat nu eens met de een, dan weer met de ander. Het is een aardige man. Hij weet ook precies wat er in de boekrol staat. Maar er is Jonge Christen iets opgevallen aan de man. Als er iemand van de groep contact zoekt met de gouden stad, of een loflied voor de Koning van de stad zingt, gaat de man ineens een paar passen verderop lopen. Waarom? Soms verdwijnt hij ook zomaar ineens tussen de struiken aan de kant van de weg. Vreemd. Toch kan Jonge Christen het niet laten soms ook met hem op te lopen.

Ergernis

Op een dag lopen ze allen rustig voort. Er wordt veel gepraat en gelachen onderweg. Jonge Christen ergert zich een beetje als hij denkt aan de mensen die zijn achtergebleven om de pleisterplaats te verfraaien. Broeder Hier-en-Nu zal hen wel weer helpen...

En waarom loopt dat meisje nog steeds naast haar vriend Oppervlakkigheid? Hij ergert zich ook aan de jongen die steeds het gezelschap zoekt van Succes. Hij heeft vandaag weer hele verhalen over wat hij allemaal zal doen onderweg. En Hebzucht is er vandaag ook weer helemaal bij – wat rammelen die munten tijdens het tellen! Een eind verderop, achter die hoge bergen ginds, klinkt het geschreeuw en gekerm van de medereizigers die lasten dragen als *oorlog, honger, dood*. Jonge Christen wordt er moedeloos van.

Wat zal henzelf nog allemaal te wachten staan op deze lange reis? Komt de gouden stad dan nooit in zicht? Wanneer zal hij zelf in de hof van vrede aankomen?

Paadje tussen de struiken

Hij kijkt op. Naast hem loopt de man met de witte kap. Zijn stem klinkt vriendelijk als hij zegt: “Jonge Christen, je hebt er geen zin meer in hè?” De jongen kijkt op. “Wat bedoelt u?” De man met de kap gebaart om zich heen. “Is dit het nou? Kijk eens naar die reisgenoten van je. Alleen druk met de reis. En dat gekerm daar verderop. Wat kun jij daaraan doen? Weet je trouwens wel hoe moeilijk en zwaar de reis ook voor ons nog zal worden?” Doordringend kijkt hij Jonge Christen aan. Die kijkt wat onzeker terug. “Wat wilt u?” – “Jongen, ik wil je graag helpen, ik zal je een geheim vertellen. Zie je dat paadje daar tussen die struiken? Als je dat volgt, ben je zo direct al in de hof van vrede, die voor de gouden stad ligt. Zonder al dat gedoe van die anderen om je heen. Je hoeft alleen de Zwarte Rivier maar over te steken. Echt, deze weg is veel korter en prettiger. Die routebeschrijving van jullie, daar klopt niets van. Die kun je net zo goed weggooien. Volg mijn raad nou maar op en loop dat paadje maar uit.” Jonge Christen kijkt hem nog een keer aan. “Hoe heet u eigenlijk?” vraagt hij. “Engel des Lichts,” antwoordt de man. “Maar snel nu – zie je dat de rest van de groep even niet op je let? Niemand hoeft te weten wat je van plan bent. Ze hebben immers nooit iets aan je gemerkt? Kom mee!”

Jonge Christen loopt achter Engel des Lichts aan. Waarom weet hij niet, maar in tegenstelling tot de raadgeving van daarnet houdt hij zijn boekrol stevig vast. Als hij aan de kant van de rivier staat, wenken de bloemen in de hof van vrede. Daarachter wenkt de gouden stad. Die man heeft gelijk – zo dichtbij! Hij pakt een stuk perkament en krabbelt er wat op. Hij laat het liggen aan de kant van de rivier. Net als zijn jas en de rest van zijn bagage. Hij houdt zijn boekrol zorgvuldig boven zijn hoofd, en springt in het inktzwarte water.

Terwijl hij zwemmend de rivier oversteekt, verdwijnt zijn metgezel tussen de struiken. Zijn witte kap heeft hij verwisseld voor een zwarte. Schaterlachend klinkt het: “Het is me gelukt! Wat zal ik een zware slag aan deze groep kunnen toebrengen! Hoe zullen ze zich in wanhoop van hun Koning afkeren! Laat die jongen maar gaan, dat is het me wel waard! Voor hem nog zoveel anderen! Wie van die allen zal ik mee kunnen nemen naar mijn rijk?”

Waarom?

De moeder is de eerste die merkt dat Jonge Christen niet meer bij de groep is. Vreemd, hij gaat nooit zomaar weg, hij is altijd redelijk volgzaam. Waarom heeft hij niets gezegd? Onrust neemt bezit van haar hart. Dan krijgt ze het smalle paadje tussen de struiken in het oog. Haar hart staat stil van schrik. Hij zal toch niet die korte weg...

Dan vindt ze het stuk perkament aan de oever van de rivier, bij zijn jas. Er gaat een zwaard door haar ziel. Ze begrijpt. Ze zullen hem niet weerzien, voordat ook zij de hof van vrede, die voor de gouden stad ligt, bereikt hebben. Haar wanhoop is onbeschrijfelijk. En ook de vader schreeuwt het uit: “Waarom juist dit pad, waarom?” Hij richt zijn blik op de jongste van het gezin. En met oneindige droefheid zegt hij: “Je broer is weg, en hij komt nooit meer terug.” “Nooit meer?” klinkt haar stemmetje. “Nee, nooit meer.” Ook de andere kinderen vallen neer. Ze kunnen het niet begrijpen. Hun broer... Waarom wilde hij niet meer met hen mee op reis? Hun leed is niet om aan te zien. Ook de wanhoop van de groep is onbeschrijfelijk. Nooit zijn er door hen samen zoveel tranen gehuild. Jammerklachten klinken door de lucht. Anderen fluisteren samen, met een donkere blik.

- “Waarom heeft hij nooit iets gezegd?”

- “We kunnen niet zonder hem verder!”

- “Wie durft uit zichzelf de Zwarte Rivier over te steken?”

- “We hadden hem moeten vertellen dat de Koning niet wil dat we de korte weg nemen.”
- “Wilde hij wel echt naar de hof van vrede, die voor de gouden stad ligt?”
- “Is hij er wel echt aangekomen?”

Bij deze laatste woorden gaat een van de christenen staan. Hij zegt: “Jonge Christen had deze weg niet mogen nemen. Hij is naar de hof van vrede gegaan, nog voordat de Koning hem geroepen had. Wellicht is hij er te vroeg aangekomen. Maar weet u niet, dat hij met schone kleren aan de reis begonnen is? En dat hij, voordat hij op reis ging, bij de heuvel met het houten kruis is geweest, daar waar de Rode Rivier stroomt? Niemand heeft ergens zijn boekrol gevonden. Dat betekent dat hij die tot het laatst toe bij zich heeft gehad, ook toen hij de rivier overstak. Heb je de krabbels op het perkament niet gelezen – hoezeer hij naar de Koning verlangde? Zou hem dan de toegang tot de hof van vrede geweigerd zijn?”

- “Maar hoe moeten wij nu verder?”

- “Laten we de Koning van de stad vragen, ons voort te helpen.”

De groep valt op de knieën. De vader en moeder en broers en zussen nemen ze tussen zich in. “Erbarm U, o grote Koning!”

Het reisdoel

Als ze eindelijk overeind willen komen, voelen ze elk een enorme last op zich drukken. Ze weten niet dat de Engel des Lichts mee heeft geluisterd. Dat hij gemompeld heeft: “Verzwaren zal ik hun reis...” Hij heeft kwistig zijn lasten uitgedeeld. *Wanhoop, schuldgevoel, diepe rouw, twijfel, boosheid*. Sommigen legt hij een last op de rug, die ze al eens eerder gedragen hebben. *Verleden*, staat erop. De ouders, broers en zussen krijgen de zwaarste last te dragen. Ze strompelen verder, vallen neer en staan weer op. Geholpen door bereidwillige handen. Terwijl anderen hun krachten aanwenden voor contact met de Koning in de gouden stad. “Waar moeten we heen?” vragen alle christenen zich af. “Hoe moeten we verder? Kunnen we nog wel verder? Waar is de grote Koning, die ons zal helpen? Is dit zijn wil?”

Dan gaat een van de leiders staan. Hij leest uit de boekrol. “De grote Koning spreekt,” zegt hij. En hij leest voor: “Komt allen tot Mij, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.”

Hij stopt met lezen en kijkt allen doordringend aan. “We moeten vanaf nu meer over ons reisdoel praten, dan over onze reis, het onderhoud en het hier-en-nu, het succes.” Als hij dat zegt, buigen velen beschaamd hun hoofd. De leider vervolgt: “We moeten terug. Terug naar het begin. We kunnen elkaars lasten helpen dragen, maar ook voor ons is het te zwaar. We moeten terug naar de heuvel, naar het houten kruis bij de Rode Rivier.”

Terug, dat is een lange weg. Maar het is de enige weg. Tussen de struiken zit een man met een zwarte kap. Hij mompelt: “Jammer, jammer. Zij ontkomen aan mijn macht. Zij gaan precies de weg die hen voor mij onaantastbaar maakt.” Hij rammelt aan zijn ketting. De ketting, die wordt vastgehouden door twee boodschappers van de Koning.

Terug naar het kruis

Aan de voet van de heuvel blijft de groep staan. De vader en moeder, broers en zussen knielen als eersten neer bij het kruis. En ze voelen het; hun last wordt lichter. Het is zoals de leider gezegd heeft. Nee, zo opgewekt en vol goede moed als eerst zullen ze nooit meer hun weg vervolgen. Hun weg, waar de heuvels en bergen nu zwartgeblakerd lijken, waar de bloemen niet meer bloeien en de vogels niet meer zingen. Hun weg, waar alles anders is geworden. Maar ze weten nu ook waar ze rust kunnen vinden. Ook de andere christenen knielen neer bij het kruis. En een voor een voelen ze het: hun doodvermoeide lichamen krijgen weer kracht. Ze voelen zich samen sterker worden.

Een van hen staat op. Hij zegt: “Vanaf nu moeten we beter de routebeschrijving volgen. Ik heb iets ontdekt. Zien jullie wel dat we volgens de boekrol elke dag moeten terugkeren naar het kruis?”

“Maar dan komen we immers nooit aan in de stad van goud!” roept een andere christen uit. De oude man kijkt hem aan. “Dat is het juist,” zegt hij. “We kunnen alleen verder komen op de weg naar het kruis. En als we niet genoeg tijd meer hebben om bij de hof voor de gouden stad aan te komen, zal de Koning zelf, met allen die ons voorgingen, bij ons komen. En dan zullen we samen altijd bij Hem in de gouden stad mogen wonen.”

Tussen de struiken knarsetandt de man met de zwarte kap. “Ik heb hen gezift als tarwe,” sist hij. “Maar ze zijn niet bezweken, de groep is zelfs hechter dan ooit!” En hij schudt zijn vuist in de richting van het kruis.